

CENY OGŁOSZEN
za wiersz milimetry
przed 1 złoty, w tek-
ście 50 gr., za tekstem
40 gr. Ogłoszenia tabe-
laryczne 50 proc. a
święteczne 25 proc.
drożej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy.
Dla poszukujących pra-
cy 5 gr. za wyraz. Naj-
mniej 1 zł.

Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie

zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8 te-
lefon 4-97, telefon re-
dakcji 6-92, telefon re-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 65.070.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BEDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DABROWA, 3 go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8, telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Uplanowana prowokacja sowiecka

Przemysłowcy polscy nie wyjechali do Rosji.

WARSZAWA, 13.4 (wl.) Dziś miała wyjechać do Rosji wycieczka przemysłowców polskich, z prezesem Wierzbickim na czele.

Przed godziną siódmą rano członkowie wycieczki dowiedzieli się o prowokacyjnej depešy sowieckiej z Rygi, zamieszczonej w prasie porannej, mówiącej o tem, jakoby położenie przemysłu polskiego było bez wyjścia i dlatego przemysłowcy chcą za wszelką cenę rozwiązać stosunki z Rosją.

Prezes Wierzbicki, po porozumieniu się z członkami wycieczki, kazał odczepić wagon salonowy od pociągu, poczem udano się do lokalu „Polrosu“ na naradę.

Uznano, że w takich warunkach przemysłowcy jechać do Rosji nie mogą. Sprawa musi być całkowicie wyjaśniona i wycieczka otrzymać musi pełną satysfakcję.

Należy dodać, że w dzienniku

„Orka“, wychodzącym w Mińsku ukazała się jeszcze 6 kwietnia notatka o zupełnie podobnej treści, co nasuwa podejrzenie, że jest to ukartowana zgóry prowokacja sowiecka.

Poselstwo sowieckie, zapytane w tej sprawie przez dziennikarzy, za pośrednictwem jednego z urzędników odpowiedziało, że jest to prawdopodobnie... prowokacja francuzów.

Zwołanie sesji nadzwyczajnej sejmiku i senatu na 8 maja.

WARSZAWA, 13.4 (wl.) Dziś wrócił do Warszawy ze Spawy p. prezydent Rzeczypospolitej. W związku z tem zapowiedziane są konferencje i rozmowy, dotyczące ostatecznego ustalenia daty zwołania sesji nadzwyczajnej sejmiku i senatu.

W pierwszym rzędzie tematem

obrad sejmiku byłaby pożyczka francuska, która do tego czasu prawdo- podobnie będzie zawarta. Dalej ciału ustawodawczemu zajęć się mają sprawami samorządowymi oraz dal- szymi pracami nad konstytucją.

Utrzymuje się pogłoska, że datą zwołania sejmiku będzie dzień 8 maja

BUNT PORTUGALSKICH WOJSK LOTNICZYCH.

LONDYN, 13.4. Według nadesz- lych z Portugalji wiadomości liczne garnizony prowincjonalne oraz pułki lotnicze wypowiedziały rzą- dowi posłuszeństwo.

Znany lotnik portugalski Ara- gao, odbywa loty kolejno do wszy- stkich większych miast, gdzie agi- tuje wśród kolegów lotników, aby nie słuchali rozkazów rządu

Władze wydały komendantowi lotniska w Amadora rozkaz natych- miastowego aresztowania lotnika Aragao. Gdy Aragao przybył do Amadora, komendant lotniska nie- tylko nie aresztował go, lecz razem z nim odleciał do innych pułków lotniczych buntować wojsko

Rząd koncentruje swe wojska w Barreira i Caldas da Reinha. W Oporto odbywały się wczoraj bur- liwe demonstracje antyrządowe.

Powstańcy na Maderze utwo- rzili własny rząd, na którego czele stanął płk. Preiria, głównodowo- dzącym wojsk mianowany został Mendes de Reis.

Polański skazany na 10 lat ciężkiego więzienia.

Po wyroku pożegnał sędziów krucyfiksem.

WARSZAWA, 13.4 (wl.) Dziś, w ostatnim dniu procesu przeciwko Polańskiemu wygłosił wyczerpują- ce przemówienie oskarżycielskie prokurator Nissensohn. W przemó-

wieniu swem oskarżyciel stwierdził, że podobne czyny godzą i w pań- stwo, na którego terenie zostały dokonane.

Po przemówieniu prokuratora

zabrali głos obrońcy, adwokaci Z. Hofmokr-Ostrowski i W. Hofmokr- Ostrowski, którzy starali się przed- stawić Polańskiego, jako fanatyka, opanowanego manją religijną.

W ostatnim słowie Polański po- lemiczował z ekspertami i twierdził, że Polska jest tylko w stanie prze- ciwstawić się bolszewizmowi. Prze- mówienie Polańskiego trwało 3 i pół godziny.

Sąd po naradzie wydał wyrok, skazujący Polańskiego na 10 lat więzienia, uwalniając go z zarzutu działania na życie wielu ludzi.

Po wyjściu kompletu sądu z sali, Polański złożył głęboki ukłon wyjął drewniany krucyfiks i na- kreślając znak krzyża, rzekł:

„Aby was Bóg strzegł od czer- wonych katów“.

Sprawa upadłości banku handlowego w Łodzi.

ŁÓDŹ, 13.4 (wl.) Sprawa upadłości banku łódzkiego weszła na nowe tory. Przedstawiciel finansjerji angielskiej jak i prezes nadzoru banku w Łodzi, zwrócili się do prokuratora sądu okręgowego z prośbą o zwolnienie z wię- zienia dyrektora Gordowskiego.

Wniosek ten zostanie najprawdo- podobnie przychylnie załatwiony i dyr. Gordowski zostanie na czas kon- ferencji wypuszczony na wolność.

Równocześnie sąd okręgowy w Ło- dzi wydał zarządzenie, że zebranie wie- rzyteli, które miało się odbyć jutro, przesunięte zostało na dwa tygodnie.

Jednodniowy strajk protestacyjny urzędników przeciwko obniżce płac.

WARSZAWA, 13.4. (wl.) Na dzień jutrzejszy zwołane zostało nadzwyczajne posiedzenie centralnej komisji porozumiewawczej stowarzy- szeń urzędników państwowych.

Omawiana będzie ostatnio powzię- ta uchwała rady ministrów w spra- wie redukcji uposażeń urzędniczych i wspólna akcja w porozumieniu z

urzędnikami samorządowymi i pry- watnymi.

Komisja porozumiewawcza po- weźmie uchwały w sprawie zwołania wieców urzędniczych i proklamowa- nia jednodniowego strajku protesta- cyjnego, wysuniętego z inicjatywy urzędników prywatnych.

Krwawy wampir z Düsseldorfu wyjaśnia przyczyny niesamowitych zbrodni.

Spadkobierca zboczonych instynktów ojca.

DÜSSELDORF, 13.4. (wl.) Zapowie- dziana na dzisiaj rozprawa przeciwko wampirovi düsseldorfskiemu Kürteno- wi zgromadziła tysięczne tłumy publi- czności. Proces rozpoczął się od wyjaś- nienia oskarżonego. Kürten wychował się w atmosferze waśni domowych.

Ojciec był nalogowym pijakiem, a matka wraz z liczną dźlątwa cierpiała głód. Ojciec Kürtena utrzymywał kazi- rodeze stosunki ze swą najstarszą córką, która poddawała się zachciankom ojca, w obawie uśmiercenia jej przez wyro- dzonego ojca. Gdy potwór düsseldorfski miał 15 lat uciekł z domu i trudnił się rozbojami na drogach publicznych, za- co odsiadywał kilkakrotnie w więzieniu. Mając lat 16 dostał zajęcie w pewnej firmie, która następnie okradł i uciekł.

Dwa razy był karany za złodziejstwo.

W roku 1904 dokonał kilkunastu pod- palen, za co siedział w więzieniu sie- dem lat. W roku 1913 udał się w celach rabunkowych do pewnego domu. Na- gle spostrzegł śpiącą trzynastoletnią dziewczynkę. Odrazu zapomniał o ce- lach swej wizyty, rzucił się na bezbron- ną, udusił ją i uciekł. Wielkiem okru- cieństwem odznaczało się zamordowa- nie małej, dwunastoletniej dziewczynki, Krystyny Klein w Kolonji.

Do mieszkania Kleinów przybył rów- nież w celach rabunkowych. Na widok śpiącej dziewczynki, porzucił zrabowa- ne rzeczy, udusił śpiącą, a potem poderżnął jej gardło. W ten sam spo- sób mordował wszystkie swoje ofiary. Główną przyczyną jego szaleńczych czy-

nów, jest zdaniem Kürtena niesamowi- te podniecenie seksualne, które często odczuwa. Proces trwa.

MIASTO RENNES W PŁOMIENIACH

PARYŻ, 13.4. Wczoraj wieczorem w jednej z piekarni w Rennes wybuchł groźny pożar, który mimo natychmia- stowej interwencji straży ogniowej o- garnął całą dzielnicę miasta.

W ciągu nocy musiano ewakuować szereg domów. Pastwą ognia padło już kilka budynków mieszkalnych, inter- nat dla dzieci i pensja. Ofiar w ludziach narazie niema.

Akcje ratowniczą prowadzą oddziały wojska, skautów i liczne strażę ognio- we. Pożar trwał jeszcze dziś ran-

ŚMIERTELNY ATAK WŚCIEK- LIZNY.

LWÓW, 13.4. W miejscowości Leś- niki, pow. Brzeżany, jeden z miejsco- wych włościan nabył psa, który naj- widoczniej był dotknięty wścieklizną, o czem nabywca nie wiedział.

W sobotę pies ten zabłąkał się na podwórzu jednego z sąsiadów, gdzie pokasał w twarz pewnego chłopca.

Po pewnym czasie chłop ów doznał ataku wścieklizny, w czasie którego ugryzł swoją teściową w rękę, a nastę- pie przewieziony do szpitala w Brze- żanach zmarł. (PAT).

RAKIEM ROZPRULI KASĘ.

STAROGRAD, 13.4. (PAT). Włamywacze dostali się za pomocą podrobionych kluczy do biur magi- stratu m. Pelpina, gdzie rozpruli rakiem kasę ognitrawą, z której skradli 700 zł. w gotówce.

MONARCHJA W HISPANJI W NIEBEZPIECZENSTWIE.

PARYŻ, 13.4 (wl.) Wybory do rad gminnych w Hiszpanji, uważane za sprawdzian nastrojów w kraju, dały przytłaczające zwycięstwo republikanom.

Na 50 miast, w 47 miastach republikańskie odnieśli zdecydowane zwycięstwo.

W Barcelonie zdobył większość znany pik. Macia na czele separatystów, wygłaszając mowę, nawołującą króla do opuszczenia kraju, jeśli nie chce doczekać się losu Ludwika XVI.

W Madrycie panuje nastrój podniecony. Spodziewane jest podanie się rządu do dymisji. Nowy rząd utworzyłby ks. Santiago Alba.

Lewicowa prasa francuska wyraża radość z powodu wyników wyborów i doradza królowi wyjazd z Hiszpanji.

22-ga loteria państwowa.

WARSZAWA, 13. 4.

I-sze ciągnięcie.

Zł. 3.000 nr- 36040.
Zł. 2.000 n-ry: 42105 125828 127435
145887 145994 153600 166470.
Zł. 1.000 n-ry: 4703 54974 57630 73511
76371 103261 113032 120850 126437 128655
151012 165573 190331 197182.
Zł. 500 n-ry: 5774 8997 11263 14810
15798 17473 18566 18756 18864 20453 25900
26394 27825 30298 31305 31491 34300 39756
98893 55737 56810 59454 66308 68281 69373
71362 75747 76264 77330 80242 81907 89877
91635 93625 97513 101524 101989 110879
115014 115236 125554 127035 127418 134179
134569 135474 137192 137523 146471 146700
147133 149849 159064 160496 163629 163948
165189 165213 165402 166101 169364 169588
173710 176749 177918 178964 181710 182934
189378 192066 199940 199097 200532 209783.

II-gie ciągnięcie.

Premje po zł. 3.000:
Nr. 13662 + 250 zł.
Nr. 23239 + 250 zł.
Nr. 64864 + 250 zł.
Nr. 90241 + 250 zł.
Nr. 111187 + 250 zł.
15.000 zł. Nr. 125044.
5.000 zł.: Nr. 109967.
3.000 zł.: Nr. 21635.
Zł. 2.000 n-ry: 3452 21438 34292 36612
37017 62651 123076.
Zł. 1.000 n-ry: 4194 12062 18143 20704
44396 46273 48580 78206 18143 88198 97488
122330 132982 164851 166260 199255 204251.
Zł. 500 n-ry: 4432 7370 11963 13243
15843 16982 24402 26381 26958 29490 31032
33326 36936 37892 39498 39710 42016 43143
49943 57591 58806 59357 62017 67004 67848
71796 72128 75965 76496 80462 80717 83050
89912 84254 86480 97694 101887 104140
105448 109243 112976 113083 113708 116917
118414 120282 120520 122338 123495 125586
127196 127651 131286 131329 135287 143902
148838 152219 153312 154891 158588 159847
160064 176912 177821 178315 179560 180666
180669 182832 183171 188411 191733 192526
193239 195301 198078 198259 198816 203187
209137.

W KOLEKTURACH JÓZEFA HLAWSKIEGO:

w Sosnowcu, 3-go maja 23, tel. 224, 10-35,
w Będzinie, Małachowskiego 1, tel. 3-14,
w Dąbrowie Górnej, 3-go maja 4, tel. 1-24,
w Zawierciu, Paderewskiego 7, tel. 97,
w Grodźcu, ul. Narutowicza 9, tel. 10,
w Czeladzi, Rynek 8, tel. 42.

W 26 dniu ciągnięć V klasy padły następujące wygrane:

Po Zł. 500 na n-ry: 113708 177918
oraz stawki po Zł. 250 na n-ry: 2500
2747 3208 3216 3221 3230 11209 11219 11679
14921 25129 38222 42369 47226 47760 47789
51704 51725 74693 113710 144310 144391
149502 155969 158707 158712 158750 159510
161278 161297 163867 163895 167129 177028
179233 178546 180917 180976 180980 182749
182735 192104 192149 192158 192196 194572
194579 194584 195969 198659 201005 201028
201048 203640 203682 206630 206652.

Wszystkie wygrane zamieniane są w powyższych kolekturach na nowe szczęśliwe losy, biorące udział w dalszych ciągnięciach V klasy, które trwać będą do dnia 18 kwietnia b. r. włącznie.

Nawrócenie grzesznika.

Ciekawym przykładem, w jaki sposób propaganda „korytarzowa“ i antypolska Niemiec opiera się na wyzyskiwaniu niedostatecznej znajomości spraw Europy Środkowej na zachodzie, jest znamienna metamorfoza, jakiej uległy w ciągu ubiegłego roku poglądy p. Władimira d'Ormessona, jednego z tych publicystów zachodnich, który w swoim czasie w zdecydowany sposób wystąpił z poparciem tezy niemieckiej o konieczności zwrócenia Pomorza Niemcom.

Już w sierpniu ubiegłego roku p. d'Ormesson zmanifestował w sposób wyraźny, iż bliższe zetknięcie się z zagadnieniem „korytarza“ doprowadziło go do daleko idącej zmiany poglądów.

W obszernym artykule, zamieszczonym na łamach „Revue de Paris“ wysunął on wówczas koncepcję, iż wobec niemożności zwrotu Pomorza Niemcom należy szukać rozwiązania na innej drodze, to jest na drodze uczynienia granic polsko-niemieckich na terenie „korytarza“ możliwie nieodczuwalnymi dla komunikacji niemieckiej, przyczem wysunął chimeryczny projekt pozwolenia Niemcom na wybudowanie dwóch linii kolejowych przez Pomorze. Mimo zasadniczego stwierdzenia, iż oddanie Niemcom Pomorza uważa p. d'Ormesson za niemożliwe—tego rodzaju stanowisko w dalszym ciągu było wyzyskiwane przez publikacje niemieckie dla zaliczania publicysty francuskiego do rzędu tych którzy walczą w Europie o naprawę „krzywdy“ niemieckiej na Pomorzu.

Jednakże p. d'Ormesson w dalszym ciągu zajmuje się sprawami Pomorza i w dalszym ciągu pogląd jego ulega pewnej ewolucji, wynika z tego z lepszemu zapoznania się z całością podsuniętego przez propagandę niemiecką zagadnienia. Tak więc ostatni jego artykuł w kwietniowym numerze czasopisma „Esprit International“ nastrojony jest już na ton zupełnie inny. Autor nie cofa wprawdzie swych wniosków co do kolei i ewentualnego „lekkiego retuszu“ granic po prawej stronie Wisły, co wiąże z projektem zawarcia konwencji polsko-niemieckiej w sprawie emigracji polskiej do Prus Wschodnich, lecz traktuje te swoje recepty, jako coś co mogłoby wyjść z pożytkiem dla wzajemnych stosunków polsko-niemieckich, lecz co nie posiada wielkiego i istotnego znaczenia.

Natomiast cała ostrość artykułu zwraca się przeciwko systemowi rozdumuchiwania sprawy „korytarza“ przez Niemcy, jako rzekomo najważniejszego zagadnienia międzynarodowego Europy. Sprawa ta nie może być załatwiona ani przez oddanie „korytarza“ Niemcom, ani też przez żadną koncepcję umiędzy narodowienia. Istotne zaś jej znaczenie — to kłopot, jaki sprawia ona geografom, którzy muszą oznaczać „korytarz“ innym kolorem, niż tereny niemieckie. Gdy więc Europa przeżywa ostry kryzys gospodarczy, gdy w Niemczech jest 5 miljo-

nów bezrobotnych, sprawa „korytarza“ nie może pozostawać na pierwszym planie, a uwaga międzynarodowa musi być zwrócona na zagadnienia, które łączą narody, a nie na te które je dzieli.

„La question ne se pose pas“ — oto właściwy wniosek, streszczający ostatnie wywody pana d'Ormesson,

który jeszcze niedawno tak energicznie stawiał tezy o konieczności naprawienia rzekomych „krzywd“ niemieckich. Lecz z tego wniosku niewątpliwie nie będą zadowoleni dotychczasowi niemieccy protektorzy reklamujący poprzednie wywody francuskiego publicysty, jako wielkie wydarzenia polityczne.

Z martyrologii ludu polskiego w Niemczech.

Aresztowanie w kościele za polski pacierz.

W pierwsze święto Wielkiejnocy do szło w kościele katolickim we wsi Ugoszcz w powiecie bytomskim na wschodnim Pomorzu Pruskim na t. zw. Kaszubach do niesłychanych i skandalicznych zajęć, wywołanych zachowaniem się i germanizacyjnymi zapędami miejscowego nowego proboszcza Weilandta. Poprzednio proboszczem był w Ugoszczy, która jest parafią czysto polską, polak ks. Robert Prądzyński, który zmarł w lipcu 1930 roku. Dotychczas wszystkie nabożeństwa i kazania odbywały się w języku polskim, jako macierzystym języku wszystkich parafian, a tylko 4 razy do roku w drugie dni wielkich świąt i odpustu odbywały się kazania i nabożeństwa niemieckie dla nielicznych niemieckich przybyszów.

Mianowany proboszczem niemieck Weilandt postawił sobie za cel zgermanizowanie parafji przez kościół. W tym celu wbrew dotychczasowym odwiecznym zwyczajom chciał wprowadzić na

bożeństwo niemieckie w 1 święto Wielkiejnocy. Gdy jednak zaczął mówić kazanie po niemiecku, wszyscy polacy opuścili kościół. Po nabożeństwie ułożył przed ołtarzem gospodarz z sąsiedniej wsi Studzienice, Żywicki, i zaczął głośno mówić pacierz po polsku. Proboszcz Weilandt ostro zwrócił się do niego, zakazując modlenia się po polsku. Gdy parafjanin zaprotestował przeciw temu, ks. Weilandt przywołał żandarm miejscowego, który mimo protestów Żywickiego aresztował go w kościele i usunął siłą.

Żywickiego odwieziono do Lęborka i osadzone w tamtejszym więzieniu. W całej parafji panuje niesłychane wzburzenie i wrzenie wskutek spowodowania przez proboszcza tego zajścia i zachowania się w stosunku do parafjan. Usuwanie polskiej modlitwy za pomocą żandarmów jest tak wielkim skandalem, że poprostu brak jest porównań dla określenia go.

Przed wyjazdem papieża z Watykanu.

Przygotowania w letniej rezydencji stolicy ap. stoł-kie.

Na wiosnę każdego roku ukazywały się, od chwili podpisania umów laterańskich, w pismach prawniczych całego świata pogłoski o opuszczeniu przez papieża Watykanu, celem udania się na odpoczynek letni do Castel Gandolfo.

Oto od kilku tygodni w letniej rezydencji papieża wre gorączkowa

praca.

Zamek poddany jest gruntownej restauracji; całe zastępy rzemieślników pracują z pośpiechem.

Od jesieni 1869 r., kiedy Pius IX spędził tam ostatnie swoje wakacje, budynek był zamknięty, a gruba warstwa kurzu pokryła jego mury i sprzęty.

Redaktor skazany na rok więzienia i 4 800 zł. grzywny za obrazę oficera polskiego.

Przed sądem okręgowym w Wilnie odbył się proces przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Dziennika Wileńskiego“ p. Jerzemu Cieszewskiemu, oskarżonemu o obrazę w piśmie kpt. dypl. Edmunda Galinaty.

Podczas wiecu p. Stróńskiego w ognisku akademickim doszło do awantury, w której „Dziennik Wileński“ (organ obywateli) wniósł kpl. Galinaty, zarzucając mu szereg czynów, nieuczynnych z mundurem oficerskim, branie udziału w burdach ulicznych, tłuczenia szyb i t. p.

Sąd wydał wyrok skazujący redaktora odpowiedzialnego „Dziennika Wileńskiego“ p. Jerzego Cieszewskiego na 1 rok więzienia i 4.800 zł. kary, z zamia-

na na pół roku więzienia w razie niemożności zapłacenia. Jako środek zapobiegawczy sąd zastosował bezwzględny areszt.

W motywach wyroku przewodniczący podkreślił ciężką winę oskarżonego, który umieszczał w swoim piśmie wysoce karygodne, a fałszywe napaści na oficera armji polskiej. Z powyższych względów sąd zdecydował się na najwyższy, przewidziany przez 533 art. 1. k. wymiar kary.

Wyrok wywołał wielkie wrażenie, tem większe, że jest to rzadki wypadek, kiedy w sprawie prasowej jako środek zapobiegawczy zastosowano natychmiastowy areszt bezwzględny.

Prokurator aresztował zwłoki na chwilę przed pogrzebem.

Trupa handlarza przewieziono do prosekutorjum.

WARSZAWA, 13.4. W domu przy ul. Koźlej 7 zatrut się śmiertelnie gazem 18-letni handlarz Moszek Józef Jungerman, a siostra jego 22-letnia Fajga walczą ze śmiercią.

Pogrzebem tragicznie zmarłego młodzieńca zajęła się „Ostatnia Posługa“. Zwłoki Jungermana przygotowano już do złożenia na wieczny spoczynek, gdy niespodziewanie prokurator sądu okręgowego wstrzymał pogrzeb i polecił przewieźć zwłoki do gabinetu medycyny sądowej.

Powodem wstrzymania pogrzebu były pogłoski, jakoby śmierć Jungermana spowodowała macocha. Zmarły i jego 22-letnia siostra byli najstarszymi dziećmi Zelmana J., który po śmierci pierwszej żony ożenił się po raz drugi. Z drugą żoną Jungerman miał jeszcze 6 dzieci, które podlegane

przez matkę, żyły w ogromnej niezgodzie z przyrodnim rodzeństwem.

Fajga J. odgrażała się niejednokrotnie, że zabije w nocy macochę. Dlatego też matka J. kazała spać basiorbicy w kuchni, a pasierbowi na przyczwie przedpokoju, gdzie znajdowały się stare przewozy z łańcuszkiem po lampie gazowej.

Wczoraj za pomocą łańcuszka ktoś spowodował dopływ gazu, wskutek czego rodzeństwo uległo zatruciu.

Lokatorzy domu przy ul. Koźlej 7 donieśli o tem władzom, które, za poznawszy się ze stosunkami domowymi Jungermanów aresztowały macochę, jako podejrzaną o otrucie pasierba i układowanie otrucia Fajgi J.

Sprawa ta wywołała w dzielnicach żydowskich zrozumiiałe wrażenie.

Ostatnie
POMORZE
uduszenie

SERVUS

WATYKAN
jedwabla
suma, trwała

Żądajcie
wszędzie
i nie
dajcie się
namówić
na coś
innego

Pertraktacje przemysłowców górniczych z delegatami związków robotniczych, w sprawie zmiany umowy zarobkowej — nie dały rezultatu.

Spodziewany arbitraż ministerjum pracy.

Wymówienie przez radę zjazdu przemysłowców górniczych umowy zbiorowej w przemyśle górniczym Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego wywołało zrozumiałe rozgoryczenie wśród rzeszy robotniczych.

Jak to już donosiliśmy, przemysłowcy, przez wymówienie umowy, dążą do przeprowadzenia szeregu zmian w umowie. Wszystkie te zmiany dążą do obniżenia warunków płacy i pracy. Tak więc po dłuższym czasie przemysłowcy węglowi rozpoczęli znów atak na zarobki robotnicze.

W jakich warunkach żyją dzisiaj robotnicy i ile zarabiają — wiemy o tem wszyscy dobrze. Niejednokrotnie już poruszaliśmy tę sprawę, udowadniając, że przy obecnych głodowych zarobkach robotnik nie jest w stanie egzystować, by wraz z rodziną nie przynosić głodem, odmawiając sobie stale najkonieczniejszych wprost potrzeb życiowych. Na te właśnie głodowe zarobki robotników przemysłowcy czynią dziś zamach, dążąc do ich redukcji.

Tego rodzaju wystąpienie przemysłowców jest niezem nieuzasadnione. W obecnej dobie szalejącego bezrobocia i kryzysu gospodarczego dalsze obniżenie głodowych zarobków tysiącom rodzin musi przynieść fatalne wyniki.

Nie też dziwnego, że przedstawiciele poszczególnych związków robotniczych w jaknajbardziej katagorycznej formie

przeciwstawili się

projektowi zniżki płac, wysuniętej przez radę zjazdu przemysłowców górniczych, a przeciwnie domagają się dla robotników podwyżki płac przez różne świadczenia przemysłu na rzecz robotników.

W ubiegłą sobotę odbyło się w radzie zjazdu wspólne posiedzenie przedstawicieli przemysłowców z delegatami robotników reprezentującymi: związek zawodowy górników (PPS CKW), zjednoczenie zawodowe górników (NPR) i „Polska

Praca“ (N. D.).

Kilkugodzinne obrady nie dały wyniku.

Wczoraj w godzinach rannych odbyła się w radzie zjazdu konferencja z drugą grupą delegatów robotniczych, reprezentującą związki gospodarcze (BBWR). Wynik konferencji nie dał również

żadnego rezultatu.

Sytuacja staje się coraz bardziej zaogniona, z powodu nieustępliwości przemysłowców.

Dziś można śmiało powiedzieć, że obie strony do porozumienia nie dojdą i odwołają się do arbitrażu ministerjum pracy i opieki społecznej.

Posiedzenie rady wojewódzkiej zw. straży ogniowych w Kielcach.

W dniu 19 kwietnia (niedziela), w sali portretowej urzędu wojewódzkiego w Kielcach, o godzinie 11 rano odbędzie się posiedzenie rady woj. zw. straży ogn. z następującym porządkiem obrad: Zagajenie, zatwierdzenie protokołu poprzedniego posiedzenia, sprawozdanie z działalności zarządu za rok 1930-31, sprawozdanie kasowe, sprawozdanie komisji rewizyjnej, program działalności na rok 1931-32, zatwierdzenie preliminarza budżetowego za przejściowy kwartał 1931 roku na rok budżeto-

wy 1931-32, przedstawienie radzie naczelnej głównego związku do zatwierdzenia kandydata na inspektora związku, wybór uzupełniający 2 członków do zarządu, wybór komisji rewizyjnej, zmiana par. 40 statutu związku wojew. (rok budżetowy), powołanie sądu honorowego, powołanie sądu dyscyplinarnego dla korpusu technicznego, sprawa wydawnictwa organu związku wojewódzkiego, rozpatrzenie wniosków zgłoszonych przed 9 kwietnia.

Strajk robotników w fabryce Deichsla w Sosnowcu. Robotnicy żądają wypłaty zaległości za urlopy, godziny nadliczbowe i deputatów węglowych. — Konferencja nie dała żadnych rezultatów.

Jak to już donosiliśmy fabryka drutu Deichsla w Sosnowcu, w związku z ciężkim położeniem finansowym wypowiedziała pracę wszystkim urzędnikom i robotnikom.

Ponieważ fabryka już od dłuższego czasu prowadziła żywot suchotniczy, na skutek braku zamówień, wypłaty dla robotników były opóźniane, co spowodowało zaległości.

Zarząd fabryki przy wypowiedzianiu pracy przyrzekł robotnikom wypłatę wszystkich zaległości, jak również za urlopy i deputaty węglowe.

Od dnia wypowiedzenia pracy minęło kilka dni, tymczasem zarząd fabryki ani myśli o wypłacie zaległości. Robotnicy kilkakrotnie zwracali się do zarządu fabryki, lecz bezskutecznie.

Wysyłane delegacje, zbywane były obietnicami, że jutro, pojutrze i t. p.

Posiedzenie organizacyjne komitetu obchodu święta 3 maja w Będzinie

Z inicjatywy polskiej macierzy szkolnej w Będzinie, w lokalu starostwa przy udziale miejscowych organizacji społeczno-politycznych, sportowych i reprezentacji władz państwowych, samorządowych i wojskowych, odbyło się organizacyjne zebranie komitetu obchodu 3-go maja.

Zebrań przewodniczył inż. Rzeczkowski, sekretarzem Z. Homajer, zaś P. M. S., inż. Kamiński.

W dyskusji, która wywiązała się nad omówieniem programu obchodu, postanowiono wyłonić cztery sekcje, które zajmą się opracowaniem programu.

Do prezydium komitetu wybrani zostali pp.: inż. Rzeczkowski (przewodniczący), dr. Kosibowiczowa i sędzia Starostecki, (zastępcy) Z. Homajer, (sekretarz), insp. Kozłowski (skarbnik), na członków pp. inż. Kamiński, J. Misiński, mjr. Nartowski, dyr. Błażejewicz, prof. Strużyk i prof. Rappaport.

Do sekcji finansowej wybrani zostali pp.: dyr. Sz. Fürstenberg (przewodn.), na czł. dr. Walewska, Zebrowska, Rabczyńska, dr. Barylski, Dziubkowski, Placek, F. Kondusz, G. Ko-

Robotnicy, wyczerpawszy wszystkie możliwe środki zaczęli się do ostatniego, t. j. do strajku.

Interwencja inspektora pracy w zarządzie fabryki nie odniosła żadnego skutku.

Fabryka nie zaprzecza robotnikom ich należności, narażając jednakże nie ma pieniędzy.

Wczoraj odbyła się w tej sprawie konferencja przedstawicieli robotników z przedstawicielami fabryki, przy współudziale inspektora pracy.

Wynik konferencji nie przyniósł żadnych rezultatów.

Zarząd fabryki nie ma pieniędzy na wypłatę, proponuje robotnikom, aby przystąpili do pracy, a pieniądze wypłaci w najbliższych dniach.

Przedstawiciele robotników katagorycznie sprzeciwili się temu, żądając natychmiastowej wypłaty zaległości.

WARSZAWA.

Sroda, 15 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteor. 14.15. Kom. gospod. 14.35. Kom. harc. ski. 14.50. Radjokronika. 15.30. Odczyt dla maturzystów p. t. Słowacki. 15.50. Odczyt dla maturzystów p. t. Ruchy rewolucji w r. 1848. 16.10. Kom. dla żegl. i ryb. 16.15. Kwadrans dla najmłodszych. 16.45. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Odczyt z Krak. 17.45. Koncert popular. w wyk. ork. P. R. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Skrzynka pocztowa roln. 19.25. Muzyka z płyt gramof. 19.35. Program na dz. nast. 19.40. Pras. dziennik. 19.55. Płyty gramof. 20.00. Wśród książek. 20.15. Odczyt muz. 20.30. Koncert międzynarodowy z Budapesztu. W przerwie repert. Warsz. Teatrów miejskich. 22.10. Feljeton p. t. Święto chleba w Wenecji. 22.25. Recital fortep. 22.50. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Muzyka lekka i tan.

KATOWICE.

Wtorek, 14 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Kom. meteor. z Warsz. 14.15. Kom. gospod. z Warsz. 14.35. Chwilka lotnicza z Warsz. 14.50. Odczyt z Warsz. 15.15. Kom. Polsk. Zw. Zrz. Gosp. Woj. Śl., kom. T. P. 15.30. Odczyt dla maturzystów z Warszawy. 16.10. Pogawędka z młodszymi radj. słuchaczami. O pewnej małej dziewczynce, która miała zawsze kwaśną minę. 16.25. Koncert z płyt gramof. 17.15. Odczyt z Warsz. 17.45. Koncert z Warsz. 18.45. Co dzienny odcinek powieści. 19.00. Rozmaitości. 19.15. Mesjanizm polski przed r. 1831. 19.35. Pras. dzien. radj. z Warsz. 19.50. Opera z Warszawy. 22.50. Kom. meteor. z Warsz., program na dz. nast. 23.00. Muzyka lekka i tan. z Warsz.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś we wtorek po cenach popularnych od 2.50 do 80 gr. „PEG. MOJE SERCE“ czyli „Dzikuska“, komedia w 3 aktach (4 obrazach) Hartley-Mannera. Niefrasobliwa, pełna słonecznej pogody i przemilego nastroju komedia ta grana była przez szereg tygodni na scenach Warszawy i Łodzi. U nas wystawiona starannie w doskonałej obsadzie z pp. Kosieradzka, Kossakowska, Tańska (rola Peg), Grudniewski, Horowicz, Belski, Słupski i Szablowski ogólnie się podobała. Początek o godz. 8.15.

W srode, dnia 15 b. m. Będzin w sali kina „Capitol“ — „MIŁOŚĆ BEZ GROSZA“, znakomita komedia St. Jana Kiedrzyńskiego.

W czwartek po cenach do połowy zniżonych od 1.80 do 50 gr. „MIŁOŚĆ BEZ GROSZA“.

Z Kiele.

(k) Konferencja w sprawie walki z kredytem konsumcyjnym. W niedzielę, dn. 19 b. m., o godz. 10 rano, w lokalu związku spółdzielni spożywców przy ul. Młynarskiej nr. 20 odbędzie się konferencja w sprawie walki z kredytem konsumcyjnym tak groźnym dla całego ruchu spółdzielczego, w wyniku ogólnie ciężkiego położenia gospodarczego kraju.

Na konferencji będą obecni członkowie rad nadzorczych i zarządów spółdzielni oraz osoby, biorące czynny udział w pracy społecznej.

(k) Panika wśród depozytariuszów. Upadłość banku łódzkiego, wywołała ogromną panikę wśród depozytariuszów, którzy od kilku dni z wielkim pośpiechem zaczęli wycofywać swe wkłady ze wszystkich banków kieleckich. Najwięcej wkładów wycofano z banku spółek zarobkowych.

Ostatnio poruszenie wśród publiczności minęło, a poszczególni depozytariusze ponownie już lokują w bankach wkłady, które poprzednio wycofali.

(k) Nowy zespół artystyczny w „Bristolu“. Ruchliwy zarząd restauracji „Bristol“, chcąc uprzyjemnić czas i dać godziwą rozrywkę swym bywalcom zaangażował nowy świetnie zorganizowany zespół artystyczny. Produkcje taneczne nowego zespołu zaskładają na uwagę i wyróżnienie. Uroczą Mila Walewska darzą gości artystycznym śpiewem.

Nie też dziwnego, że salony restauracji „Bristol“, stały się ulubionym miejscem „dłoty“ towarzyskiej Kiele, jako że i pod względem kuchni lokal ten przoduje wszystkim jadłodajniom.

(k) Święcone w „Sokole“. Onegdaj o godz. 6 wieczorem, tow. gimnastyczne „Sokol“ w Kielcach w lokalu gniazda urządziło święcone dla swych członków i ich rodzin.

Uroczystość zakończył towarzyski taniec.

Z Sosnowca.

(s) Jutro wypłacane będą zasiłki dla bezrobotnych. Zasiłki, które otrzymują bezrobotni co tydzień w każdy poniedziałek, wczoraj nie zostały wypłacone z powodu braku gotówki. Fundusz bezrobocia informuje nas, że pieniądze na wypł. jeszcze nie nadeszły. Wypłata zasiłków odbędzie się jutro, w tych samych co zwykle godzinach.

ZDROWIE TO SKARB

Primeros

PREZERWATYVY

antyseptyczne
sprężynowane to warancja zdrowia

Wystrzegajcie się naśladowictw!!

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: Walerj. i Just.
Jutro: Anasztazego M.
Wschód słońca: 4.50
Zachód słońca: 6.25

RADJO

WARSZAWA.

Wtorek, 14 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. PAT. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. s. Ast., hejnał z Wieży Marij. w Krakowie, program na dz. bież. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteorol i d. c. płyt. 14.15. Komun. gospodarczy. 14.35. „Chwilka lotnicza“. 14.50. „Kokainizm i jego skutki“. 15.30. Odczyt dla maturzystów. 15.50. Odczyt dla maturzystów. 16.10. Kom. dla żegl. i ryb. 16.15. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Odczyt. 17.45. Popul. koncert symf. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Giełda rolnicza. 19.25. Muzyka z płyt gramof. 19.30. Program na dz. nast. 19.35. Prasowy dziennik radiowy. 19.50. Tr. z Teatru Wielkiego w Warszawie. Opera „Madame Butterfly“. 22.50. Kom.: meteorol., polic., sport. 23.00. Muzyka lekka i tan.

(s) Konkurs na wypracowanie o morzu. Z racji li-ej rocznicy objęcia przez Polskę dostępu do morza, zarząd oddziału ligi morskiej i kolonijalnej w Sosnowcu, ogłosił konkurs we wszystkich uczelniach na terenie m. Sosnowca, na wypracowania o morzu.

Posiedzenie sądu konkursowego odbędzie się w lidze morskiej i kol., w dniu 20 maja o godz. 7.30 wieczorem.

(s) Oddział związku strzeleckiego w Sosnowcu urządza w dniu 19 kwietnia r. b. tradycyjne jajko dla członków i zaproszonych gości. Bliższe szczegóły w zaproszeniach.

(s) Egzamin na czeladników zawodu ślusarskiego. W dniu 9 i 10 b. m. przy komisji egzaminacyjnej zawodu ślusarskiego i tokarskiego w Sosnowcu przy izbie rzemieślniczej w Kielcach odbyły się egzaminy 20 uczniów na czeladników zawodu ślusarskiego i tokarskiego. Egzaminowali pp. Zygmunt Władysław, Piliński Kazimierz, Zakret Ignacy, Lech Julian, Cierpiat Andrzej, Molga Henryk, Obwisło Józef, Kozłowski Bolesław, Wilkosz Józef, Szczerba Marian, Drabowicz Kazimierz, Kulaka Stefan, Karczewski Kazimierz, Kocik Roman, Binko Zygmunt, Długolecki Tadeusz.

Wyżej wymienieni otrzymali tymczasowe zaświadczenia o wyniku egzaminu, na mocy których mają prawa do żywienia tytułu czeladnika do czasu nadania dyplomów przez izbę rzemieślniczą w Kielcach.

(s) Nowe ceny maki i chleba. W magistracie odbyła się konferencja piekarzy z przedstawicielami magistratu, na której ustalono nowe ceny maki i chleba. Za klg. 65-procentowej maki żytniej 41 gr., chleb z tej samej maki również 41 gr. Poprzednia cena maki i chleba wynosiła 37 gr.

Ponieważ każda zwyczajna cen uzyskać musi zgodę województwa i ministerstwa, piekarze ograniczyli wypiek pieczywa, skutkiem czego daje się odczuwać brak chleba i bułek w miastach Zagłębia.

(s) Hojny ofiarodawca. Niespotykany w dzisiejszych czasach dowód ofiarności na cele publiczne dał P. Hławski, właściciel znanej firmy w Sosnowcu. Obdarował towarzystwo polskiej macierzy szkolnej wielką partią książek, złożoną z 227 dzieł, liczących blisko 1000 tomów.

Na szczydry dar składają się książki treści naukowej i beletrystycznej, które będą mogły wydatnie zasilić biblioteki P. M. S. w Zagłębiu Dąbrowskim.

Towarzystwo polskiej macierzy szkolnej tą drogą składa p. Hławskiemu wyrazy szczerzego podziękowania.

(s) Nieszczęśliwy wypadek mieszkańca Niwki w Słupnej. W zakładzie ślusarskim Krawczyka w Słupnej pod Mysłowicami zdarzył się nieszczęśliwy wypadek. Przebywający wówczas w zakładzie ślusarz Cudniak z Niwki, pochyłony został przez pas rozpedowego koła i rzucony o ziemię. Cudniak odniósł szereg ciężkich ran na całym ciele. W stanie b. groźnym przewieziono go do szpitala w Mysłowicach.

(s) Napad bandycki pod Mysłowicami. W godzinach wieczorowych na powracającego szosą Mysłowice — Jezor z targu w Zależu 45-letniego Antoniego Stuchlika, handlarza z Jezora, na padli dwaj bandyci. Stuchlik zaskoczony tytułu nie zdołał się obronić. Bandyci pobili go dotkliwie, i zrabowali mu 260 zł., zbiegli. Zawiadomiona o napadzie policja wszczęła pościg.

Kłeska pożarów w pow. zawierckim.

Przyczyną pożarów przeważnie wadliwa budowa kom now. — Czas pomyśleć o akcji zapobiegawczej.

Powiat zawiercki przesładuje w tym roku dotkliwa kłeska pożarów. Największy z nich, w Skarżycach strawił kilkadziesiąt zabudowań, pozabawił dziesiątki ludzi dachu nad głową i majątku. Straty wynikłe wskutek pożaru wyniosły przeszło 200.000 złotych.

Pozatem w powiecie zdarzyło się kilkadziesiąt wypadków mniejszych pożarów o łącznych stratach, idących również w setki tysięcy.

W przeważnej części pożary powstawały skutkiem wadliwości w kominach i jedynie energiczna akcja straży ogniowych wiejskich zapobiegała rozszerzaniu się ognia.

Władze strażackie w powiecie jaknajrychlej przystąpić muszą do przeprowadzenia choćby pobieżnej

kontroli kominów w gminach, uświadomienia mieszkańców o groźnym niebezpieczeństwie z tej strony i pomyśleć o wyznaczeniu stałych kontrolerów kominowych we wsiach z wśród członków straży ochotniczych.

Ostatnio w powiecie zanotowano znów dwa pożary: jeden w Tomiszowicach, gminy Niegowa, gdzie spłonęła stodoła Marcinowi Garskiemu, wart. 1450 zł. i drugi w Myszkowie Starym, gdzie spalił się dom mieszkalny Władysława Morawca, wartości 2.300 złotych.

Zbliżające się ciepłe dni powiększą niebezpieczeństwo pożarów we wsiach. Czas tedy najwyższy jąć się akcji zapobiegawczej.

Zawody strzeleckie z broni małokalibrowej w dniu 3 maja w Sosnowcu.

W dniu 3 maja r. b., w dniu obchodu święta narodowego, komenda powiatowa zw. strzeleckiego w Sosnowcu urządza zawody strzeleckie z broni małokalibrowej na strzelnicy przy boisku rady P. W. i W. F. w Sosnowcu o „Oznakę strzelecką“.

W zawodach wezmą udział członkowie zw. strzel. z całego powiatu będzińskiego. Do zawodów mogą stanąć również jednostki z P. W., stowarzyszeń, klubów sportowych, oraz czynnie służący w wojsku polskim.

Strzelanie odbędzie się na odległości 25 mtr., z dwóch postaw regulaminowych, do tarczy dziesięciopierścieniowej, o średnicy największego pierścienia 30 ctm., z polem czarnym 6 cm.

Ilość strzałów: 2 serie 10-cio strzałów. „Oznakę strzelecką“ otrzyma ją ci zawodnicy, którzy osiągną 150 punktów na 200 możliwych.

Zgłoszenia pisemne lub osobiste przyjmuje komenda powiatowa zw. strzelec. do dnia 25 bm., w lokalu własnym, przy ul. Targowej (szklarnia), w środy, piątki i soboty, od godziny 5 do 8 wiecz., gdzie również zawodnicy będą mogli przejrzeć szczegółowy program i regulamin zawodów.

Niezależnie od tego w najbliższych dniach zostanie ustalony program i regulamin zawodów dla organizacji, mogących wziąć udział w zawodach.

dyci pobili go dotkliwie, i zrabowali mu 260 zł., zbiegli. Zawiadomiona o napadzie policja wszczęła pościg.

Rejestracja samochodów i motocykli odbędzie się dziś dn. 14 kwietnia o godzinie 9-ej rano przez Wojewódzką Komisję Rejestracyjną w lokalu biura sprzedaży firmy „Oświecim — Praga“, Sosnowiec, ul. Dąbrowska 7.

GOŚCINNE WYSTĘPY ZNAKOMITEGO ARTYSTY JONASA TURKOWA W ZAGŁĘBIU.

Znany publiczności Zagłębia z ekranu i sceny znakomity artysta sceny i filmu Jonas Turkow, w otoczeniu sławnego, doborowego zespołu wystąpi w

świetnej swej kreacji, którą stwarza w głosnej sztuce Marceliusza Schiffera p. t. „10 lat i jedna sekunda“ (Obłuda małżeńska). Występy te odbędą się w dn. 17 bm. w Sosnowcu w teatrze miejskim, w dn. 18 bm. w Dąbrowie w teatrze „Miraż“, w dn. 19 bm. w Będzinie w teatrze „Światowid“, w dn. 20 bm. w Zawierciu w teatrze „Stella“.

Sztuka ta odzwierciedlająca aktualny zawsze problem małżeński, przyjęta z całym uznaniem przez krytykę francuską, grana była z dużym powodzeniem na scenach zagranicznych.

Jak było do przewidzenia, zapowiedziane występy wywołały duże zainteresowanie wśród inteligencji żydowskiej Zagłębia, łaknącej lepszych wrażeń artystycznych.

Z Będzina.

(b) Utworzenie związku strzeleckiego w Psarach. W ubiegłą niedzielę odbyło się drugie zebranie organizacyjne zw. strzel. w Psarach, na które przybyły 42 osoby. Po dłuższych referatach, wygłoszonych przez przedstawicieli władz powiatowych z Sosnowca: p. S. Abramańskiego o organizacji zw. strzel. i p. E. Zarychty o twórcy zw. strzel. J. Piłsudskim, wszyscy zebrani wstąpili do zw. strzel., tworząc oddział na Psarach.

Do zarządu oddziału wybrano pp.: F. Kluszczyka (prezes), S. Kozła (zastępca), S. Kubię (sekretarza), J. Grabisa (zastępca), B. Niedbala (skarbnik), P. Trzcionkę (zastępca) — do komisji rewizyjnej pp.: J. Nowaka (przewodniczący), P. Woźniaka, B. Majcherczyka (członkowie), S. Niedbala, W. Mańkę (zastępcy). Komendantem oddziału został mianowany p. W. Niedbał.

Oddział ten powstał dzięki długoletniemu członkowi zw. strzel. p. T. Trzcionce, który w najbliższych dniach przystępuje do przygotowania zebrania organizacyjnego nowych oddziałów zw. strzel. w Strzyżowicach, Dąbia i Toporowicach.

Z Czeladzi.

(c) T. K. A. „Świt“ — „C. K. S.“ 1:6. (1:3). Onegdaj w Czeladzi gościł zespół T. K. O. „Świt“ i rozegrał mecz w piłkę nożną z miejscowym klubem C. K. S. Drużyna gości poniosła porażkę w stosunku 1:6.

(c) Walne zebranie domu ludowego na Saturnie. W ub. niedzielę odbyło się walne zebranie domu ludowego na Saturnie, w obecności 50 członków. Zebranie zajął prezes tow. p. J. Czapla, za praszając na przewodniczącego p. Wł. Kowalskiego, na sekretarza p. A. Uznańskiego, zaś na asesora pp.: A. Istelskiego i P. Gawrońskiego. Sprawozdanie z działalności domu ludowego złożył prezes p. J. Czapla i poszczególni członkowie zarządu.

Ze sprawozdania tego wynika, że dom ludowy ujawnia żywotną działalność.

Uchwalony budżet na rok 1931 wynosi 2721 zł. 41 gr.

W dążeniu do rozwoju, zarząd zaprojektował zmianę statutu i częściową zmianę nazwy towarzystwa. Po dyskusji nowy statut został uchwalony jednomyślnie. Dom ludowy nosić będzie nazwę „stowarzyszenie domu ludowego“ na Saturnie.

Ustępującemu zarządowi za wyteżoną i owocną pracę udzielono jednomyślnie absolutorium. Do nowego zarządu zostali wybrani pp. J. Tokarski, Wierzbica, Maciejczyk i Uznański. Kom. rew. i sąd honorowy pozostały nadal bez zmiany. Zebranie uwiecznione zostało wspólną fotografią pamiątkową.

(c) Repertuar kin. Kino teatr „Czary“: — „Janko muzykant“.

Z Dąbrowy.

(d) Zebranie związku pracy obywatelskiej kobiet. Dn. 15 b. m. o godz. 7 wiecz. w lokalu kuźnicy w Dąbrowie odbyło się zwyczajne miesięczne zebranie członkiń miejscowego oddziału związku pracy obywatelskiej kobiet.

CHARLES READE
i DION BOUCICAUT.

SKAZANIE.

ROMANS.
(Z angielskiego).

133

Nieraz wybuchła głośnym płaczem, w którym ojciec napróżno starał się ją utulić. Lzy płynęły prawie bezwiednie, po chwili zaś następowało przesilenie, odzykiwała siły, zamysłowała się i krążyła szybko po pokładzie okrętowym.

Na koniec po długotrwałej podróży zbliżali się ku wybrzeżom Anglii. General postanowił pomówić z córką, by się porozumieć co do postępowania po przybyciu do Londynu.

— Zdaże mi się, Heleno — rzekł ojciec — że czasby już pomyśleć o Wardlawach?

Helena zadrżała, ale po chwili odparła:

— Czegóż więc ojciec sobie życzy?

— Mojem życzeniem jest, żebyś nie okazała się niewdzięczną ojcu i nie ludziła syna.

— Z pewnością nie okaże się niewdzięczną ojcu i nie zawiodę syna — odparła Helena stanowczo.

General ucałował ją i nazwał szlachetną.

— Nie można także rozgłaszać, żeś była na wyspie przez osiem miesięcy w towarzystwie skazańca. Znasz uprzedzenia pici twojej, gdyby więc która z dam, zwietrzyła coś o tem, byłabyś niezwłocznie wykluczona z towarzystwa, wzgardzona.

Helena zarumieniała się i zadrżała.

— Prócz Artura, nikt się o tem nie dowie — odparła — zaudało mi pewną jestem jego przywiązania, by mi chciał szkodzić wobec świata.

— Ależ po takim wyznaniu będzie miał prawo odrzucić twoją rękę.

— Oczywiście, i spodziewam się, że to uczyni, skoro się dowie, że kocham innego, chociaż bez nadziei.

— Czy wyznasz wszystko Arturo wi?

— Rozumie się.

— W takim razie muszę przyznać, żeś niepodobna do innych kobiet.

— Bo wychowałam się też mężczyznom i zalecał zawsze otwartość.

— Ja na miejscu Artura nie rzekłbym do ciebie ani słowa więcej.

— Gdyby ojciec był Arturem, to byłabym dotychczas znajdowała się jeszcze na wyspie.

— Dajmy na to jednak, że mi-

łość jego silniejszą jest, jak wytrwałość — i...

— Gdy się nie cofnie, usłyszawszy o mojej miłości bez nadziei, to i ja dotrzymam słowa. Wyjdę za niego i będę się starała kochać go. Zrobię Robertowi Penford wstęp do wszystkich domów w Londynie, z wyjątkiem mego domu. O! moje serce! biedne moje serce!

Gwałtowne łkanie przerwało jej mowę... położyła głowę na piersi ojca i łkała spazmatycznie. Nim wyładowała odzyskała dawną energię i wezwwała ojca, ażeby telegrafował do Wardlawów.

— Możebyś życzyła sobie odwiec dzień widzenia się z nimi, ażeby przygotować się do tego kroku, do tej fatalnej rozmowy z Arturem? — spytał ojciec.

— Chciałabym, ale uważam tę chęć za słabość z mej strony, a ja muszę przezwyciężyć ją, inaczey bowiem nie uda mi się zrzucić potwarzy, rzuconej na Roberta Penforda. A zresztą idzie mi także o ojca. Gdybyś już przez dzień w mieście, a nie widziałeś się z nim, obraziłby się. Staniemy w Londynie o godzinie siódmej, więc proszę ojca na ósmą. Bóg mnie nie opuści.

Tegoż dnia przed ósmą otrzymał się Artur z przynębienia, zni-

nal smutek, wyrzuty sumienia — wszystko to przeobraziło się nagle w niewysłowione szczęście. Teraz już nie wyrzucał sobie popełnionej zbrodni i zniweczenia Prozerpiny; zapomniał o wszystkim, bo Helena pisała, że żyje, jest zdrową i o godzinie ósmej go przyjmie. Stary Wardlaw zatrzymał własny powóz w mieście i o ósmej zajechali obydwa z Arturem przed bramę hotelu.

Poszli przez schody za służącym i otworzyli się nareszcie drzwi pokoju, w którym general z córką czekał przybycia. General stary i Wardlaw padli sobie w objęcia i uściskali się serdecznie. Artur Wardlaw przypadł do kolan Heleny i całował ją po rękach, wylewając przytem szczerze łzy. Helena drżała, mimo to odwróciła się od Artura i zasłoniła jedną ręką twarz, ażeby nie dostrzegł na niej współczucia, ale też wstętu i pogardy.

Z niemilego położenia uwolnił ją stary Wardlaw, chcąc ją także powitać. O wiele radośniej czuła się do powitania ze starym i dziękowała mu serdecznie za wszystkie trudy, podjęte w celu jej odszukania.

d. c. n.

Problem szkolny na terenie miasta Sosnowca

Od kilku dni czytamy na łamach naszej miejscowej prasy dyskusję na temat planów regulacyjnych miasta Sosnowca. Sprawa dość żywotna, dotyczy jednak więcej strony materialnej miasta.

W związku z zagadnieniem rozwoju miasta mnie najbardziej — obchodzi jako nauczyciela — szkolnictwo a przede wszystkim szkolnictwo powszechne naszego młodego grodu. Na ten problem chciałbym zwrócić uwagę. Chodzi tu bowiem nie o to gdzie mają być ulice, ogrody, jak mają iść linie kolejowe, chodzi tu o żywy materiał ludzki o młode pokolenie szkolne jak ono się uczy, w jakich warunkach się kształtuje nasz młody obywatel, w jakich warunkach pracuje nauczycielstwo.

W tej chwili na terenie Sosnowca mamy 22 szkoły powszechne; do szkół tych chodzi około 14.000 dzieci.

Według dziesięcioletniej statystyki rocznie przybywa dzieci szkolnych prawie 500. Aby stworzyć przy normalnych warunkach dla dzieci *każdego roku* w budżecie miasta powinno się znaleźć pożyte co najmniej 300.000 zł. na budowę nowej szkoły. Ale normalne warunki byłyby wtedy, gdyby miasto posiadało 22 własne szkolne budynki. Tymczasem jak dotąd mamy zaledwie 6 miejskich budynków szkolnych t. j. szkołę nr. 3 przy ul. Żytniej, nr. 4 przy ul. Nowopogońskiej, nr. 6 przy ul. Wawel, nr. 7 przy ul. Żytniej, nr. 10 przy ul. Okrzei, nowa szkoła, nr. 11 w Moździerowie, która właściwie nie jest szkołą, ale raczej mordernią. I to wszystko.

W dzisiejszym stanie rzeczy brak 16 budynków. Miasto, chcąc być sprawiedliwym wobec wszystkich dzieci, musiałoby w tej chwili mieć kapitał, licząc skromnie po 300.000 zł. na jeden budynek, pięć milionów czterysta tysięcy gotówki, i równocześnie budować 16 nowych budynków a właściwie, licząc się z rocznym przyrostem dzieci, 17 gmachów szkolnych, dość nawet niewybrednych, co kosztowałoby około 6 milionów zł. W obecnych warunkach jest to problem prawie nie do przezwyciężenia. Skąd wziąć te 6 milionów zł.?

A są szkoły tak nędznie pomieszczone, że litość bierze nad temi dziećmi i nauczycielstwem. Są szkoły takie, że tam nie pomoże sześciu lekarzy szkolnych, 20 higienistek, ambulatorja i żadne inne środki zapobiegawcze, bo gruźlica szerzyć się musi od wczesnego dzieciństwa. Wystarczy przejść do szkoły nr. 8, 14, 15, 16 lub na Modrzejowie, aby się przekonać o warunkach zdrowotnych tych szkół.

I reszta innych szkół wynajętych ma także prawie warunki, bo jedne szkoły są przy gwarze ulicznym, gdzie nauka jest wprost niemożliwa, inne szkoły są pod kominami. Wydaje mi się, że miasto w tej chwili nie jest w stanie zlagodzić głodu szkolnego, a na pomoc też liczyć nie można. A jednak problem budowy szkół powszechnych w mieście powinien być rozwiązany.

Za najważniejszą zasadę uważam budować szkoły skromne a wygodne.

Za gospodarczy błąd należy uważać budowanie luksusowych szkół w Sosnowcu np. jednej szkoły kosztem miliona złotych. Gmina olkuska — sie wierska wybudowała 2 szkoły w Gołonogu, kosztem 160.000 zł. i w Strzeżymiech kosztem zdaje mi się 180.000 zł. Gmachy te są wystarczające, a przecież nie zbyt kosztowne. Za milion blisko złotych, wydanych w Sosnowcu na jedną szkołę, moglibyśmy wybudować 3 gmachy.

Nie mogąc budować okazałych gmachów szkolnych, przejść powinniśmy do budowy szkół barakowych, z drzewa lub z pruskiego muru. Szkoły barakowe drewniane są w Krakowie. Jeden taki budynek stoi w śro-

dzieś niedaleko teatru przeszło lat 30, ma dość światła i jest własnym budynkiem miejskim i nie trzeba za niego płacić dzierżawy. W Poznaniu są szkoły średnie budowane z pruskiego muru; gmachy dwupiętrowe, stoją lata i wychowały całe pokolenia.

Gdy jednak niema pieniędzy, to czy szkoły barakowe, czy z pruskiego muru jest rzeczą obojętną, zagadnienia się nie rozwiąże.

Trzeba więc szukać innych sposobów. Gdy przyjdzie nareszcie do głosu rada miejska, należałoby powołać szkolny komitet z przedstawicieli rady miejskiej, rady szkolnej, wydz. budowlanego i kół rodzicielskich w pełnym składzie z każdej opieki, jakie istnieją na terenie miasta. Ponieważ samorząd nie jest w stanie podoląć potrzebom szkolnym, powinien wystąpić na pierwszy plan *czynnik społeczny. Proszę nawrócić nas do czasów i idei macierzy szkolnej*, tak chlubnie zapisanej

na karcie naszych dziejów.

Centralny szkolny komitet miejski, w skład którego wchodziłyby wszystkie opieki szkół, musiałby się podzielić na sekcje dzielnicowe. Każda sekcja musiałaby zająć się budową szkół we własnej dzielnicy *sposobem społecznym, gospodarczym*. Rodzice tych 17 szkół, które nie mają własnych budynków, powinni się opodatkować drobnymi składkami rodzicielskimi, miesięcznymi. Miasto musiałoby postarać się o place pod budowę gmachów, a gmachy musi budować społeczeństwo.

W tym kierunku komitet szkolny z ramienia rady miejskiej miałby za zadanie urządzać zebrania rodzicielskie uświadomić rodziców o potrzebie budowy szkoły własnym przemysłem, a każdemu przecie chodzi o dziecko. Przy dobrej woli obywateli, przy rozumnej zainteresowaniu sprawa ta dałaby się w szybkim tempie przeprowadzić. Przecież koła rodzicielskie szkół średnich dały do

wody tej dobrej woli. Sumptem rodziców mamy budynek dla gimn. Prusa; zrzeszenie rodzicielskie ma własny gmach; gimn. E. Plater do kupiło kawałek gruntu pod budynek i gromadzi fundusze; seminarjum żeńskie ma 60.000 zł. gotówki na budowę szkoły; seminarjum męskie w ciągu 10 lat zakupiło 2 place i postarało się o 3 budynki, zapisując dorebek kół rodzicielskich na gminę. Ma my więc przykłady, że koła rodzicielskie są chętne. Z całą pewnością twierdzą, że i koła rodzicielskie szkół powszechnych, choć biedniejsze, ale masą większe, dołożyłyby wiele starań, aby dla ich dzieci były odpowiednie szkoły, do których to chodzą, pełne 7 lat. A przez 7 lat przesunie się przez szkołę 14 roczników, ponieważ każda szkoła nasza ma około 500 dzieci. Blisko tysiąc rodzin może wznieść gmach szkolny, przy pomocy miasta i władz rządowych, nie można bowiem przypuszczać, aby te czynniki patrzyły bierne na taki wysiłek społeczeństwa.

Wiele rodziców mogłoby dać pomoc własną pracą, zaprzęgiem materiałem i całość oparta na podstawach społecznych mogłaby się stworzyć. Na wybudowanie jednej szkoły nie trzeba czekać siedem lat. Za cztery lata powstałaby mogła na tej drodze szkoła powszechna. Motorem w tym wypadku musiałoby być nauczycielstwo danej szkoły, a przede wszystkim pp. kierownicy szkół.

Za najpilniejszą rzecz uważam przezorne i przewidujące kupno gruntów pod budowę szkół. Najbliższa rada miejska powinna przewidzieć kupno placów pod 3 szkoły w śródmieściu na hałdach, placu od Dietlów, na Sielcu od gwarectwa hr. Renard, dopóki place te są jeszcze wolne. Z firmami temi należy wejść w rzeczowe porozumienie. Podobnie należy postąpić i w innych dzielnicach; zgóry należy przewidzieć, gdzie mają być szkoły i place te wykupywać. Gdy place będą, czynnik społeczny może wystąpić z akcją budowy sposobem gospodarczym, a nie ofertowym. W przewidywaniu tego powinno się pomyśleć o własnej cegielni, która miastu stokrotnieby się opłacała.

Wygotowanie planów niedrogich, bezpłatne kierownictwo budową spoczywałoby w ręku wydziału budowlanego miasta.

Innego wyjścia nie widzę. Jeżeli po tej linii nie pójdziemy w naszej miejskiej gospodarce szkolnej, to z każdym rokiem będziemy mieli większe trudności do rozwiązania. A co będzie wtedy, gdy właściciele wydzierżawionych budynków zażądają zwrotu swoich posesyj? Gdzie wówczas podziemy dzieci miejskie, pragnące się uczyć? Czasy te przyjsie mogą i trudności te przewidywać należy.

Sprawa dziesięciu tysięcy dzieci szkolnych nie może być dla społeczeństwa obojętną. Czynniki dzierżawne z każdym rokiem wzrastać będą, a jest to groźba wyrzucenia. Za dziesięć dzierżawę możnaby co roku wybudować jeden gmach szkolny.

Często się w Polsce mówi, że to i owo robi się u nas na sposób amerykański. Niemcy na Pomorzu, na widok rozbudowującej się Gdyni, zarzucili ten termin „amerykański” i mówią „Gdynia buduje się na sposób polski”, żywiołowo, odruchowo. Przestali już lekceważyć polską gospodarkę i to ich nawet przeraża. Przykładem dla nich stał się polski sposób budowania, energicznie i z zapałem. I u nas w Sosnowcu ten zapał drzemie w społeczeństwie, tylko wydobądź go z serc ludzkich. Zamiast zbiorów ulicznych na rozmaite dalekie nam komitety i cele, często mało kontrolowane, skierować należy cały wysiłek w kierunku budowy własnych szkół społecznych na wzór polskiej macierzy szkolnej.

Władysław Mazur,
dyrektor seminarjum.

Nowy podział rejonowy olkuskiego okr. związku straży ogniowych

W tych dniach okręg olkuski straży ogniowych podzielony został na nowe rejonu w myśl par. 1 regulaminu straży.

Poszczególne rejonu obejmują oddziały w następujących miejscowościach powiatu:

Rejon I. obejmuje straż: Olkusz — miasto, Olkusz — fabryka, Bolesław, Sławków, Krzykawka, Łaski, Ujków, Starczynów, Bukowno i Pomorzany.

Rejon II. — Skala obejmuje: Skala, Sieciechowice, Grzegorzewice, Przybysławice, Imbramowice, Zadroże, Trzyciąż, Tarnawa, Mostek i Wielmoża.

Rejon III Pilica: straż: Pilica, Gieblo, Kleszczowa, Dzwonowice, Sławniów, Kidów, Siadecza, Szyce - Kłdowskie, Sierbowice, Szypowice i Wierzbica.

Rejon IV Wolbrom: — Wolbrom miasto, Wolbrom — fabryka, Łobzów, Gołaczewy, Chełm, oraz Strzegowa.

Rejon V. Kroczyce — Kroczyce,

Siedliszowice, Pradla, Dobrogoszczyce, Rzędkowice i Soła.

Rejon VI. Żarnowiec — należą straż: Żarnowiec, Łany — Wielkie, Łany — Podleśne, Wola — Libertowska, Otola, Jeziorowice, Małoszyce, Koryczany, Dobraków i Chłina.

Rejon VII. Klucze — oddziały: Klucze — Cementownia, Klucze — Papiernia, Chechło, Bydlin, Kolbark, Kwaśniów — Dolny, Chrzastowice.

Rejon VIII. Smardzewice — straż: Smardzewice, Cianowice, Grębnice, Wielka Wieś, Owczary, Biały — Kościół, Szyce — Cienowskie, Będkowice, Rzeplin i Bębio.

Do rejonu IX Sułoszowa — należą: Sułoszowa I, II i III Jerzmanowice, Czubrowice, Przeginia, Zimno dół i Łazy.

Rejon X. Ogródzieniec — straż: Ogródzieniec, Rodaki, Podzamecze, Karlin, Kiełkowice, Ryczów i Ryczówek.

Krwawa rozprawa nożowa w Żarkach

Zgodne małżeństwo „zoperowało” nożem przeciwnika.

W Żarkach doszło do krwawej rozprawy nożowej pomiędzy Ignacym Radoszem i małżonkami Józefem i Stanisławą Nowakowskimi.

Po krótkiej sprzeczce małżonkowie uderzyli Radosza kilkakrotnie

nożem.

Ociężko rannego opatrzył lekarz miejscowy.

Nowakowskimi zajęła się policja, która sprawę skierowała do prokuratora.

Z Zawiercia.

(z) Koło gospodyń miejskich w Koźmiegłowach, rozwijając coraz bardziej swą działalność, urządziło ostatnio przedstawienie amatorskie i następnie zabawę, na której bawiono się ochoczo do późnej nocy. Całkowity dochód z imprezy przeznaczono na budowę lazienki w Koźmiegłowach.

(z) Amatorzy rowerów. Zbliżający się „sezon” kolarski wzmógł „apetyty” amatorów tego sportu na cudze rowery.

Ostatnio miały miejsce kradzieże rowerów w Porębie, gdzie mieszkawiec Zawiercia Jan Leśniak skradł z otwartej piekarni rower i w Zawierciu, gdzie rower należał do Józefa Szlachty (Stefana 81) przywłaszczył sobie Stefan Słodek (Mrzyglódzka 38). Oba „cykliści” pociągnięto do odpowiedzialności.

(z) Nowy oddział związku strzeleckiego w Rudnikach, gm. Włodowice odbył wczoraj pierwsze organizacyjne zebranie, na którym dokonano wyborów zarządu. Prezesem został p. Cz. Pauliewicz, wiceprezesem T. Janoska, sekretarzem p. Fr. Molenda, skarbnikiem p. Bilnik.

(z) Na walnym zebraniu legji lawu ludów wojsk polskich w Zawierciu, odbytem w ub. niedzielę przy udziale 88 osób wybrano zarząd z osobach: prezes — J. Achtelek, sekretarz — H. Machel, skarbnik — St. Grabowski, członkowie zarządu — B. Gala i W. Wyrzykowski. Sekretariat legji, mieszczący się

przy ul. Piłsudskiego 13 czynny jest codziennie w godzinach: 10 — 12 w poł. i 4 — 6 pop.

(z) Repertuar kin. Kino Stella: Niezłoty śpiewający miasto z Janem Klepą w roli głównej.

Z Myszkowa.

(m) „Zagłębianka” — „Myszków”. W niedzielę na boisku tow. akc. B. Bauererz w Myszkowie odbyły się koleżeńskie zawody w piłkę nożną pomiędzy K. S. „Zagłębianka” z Będzina i T. S. „Myszków”. Wynik na korzyść Myszkowa w stosunku 0:4.

(m) Organizacyjne zebranie. W dniu 14 kwietnia r. b. o godzinie 7-ej wieczorem w sali urzędu gminnego odbył się posiedzenie miejscowego obywatelstwa, zaproszonego przez urząd gminny w celu utworzenia komitetu uroczystego obchodu 3-go maja w Myszkowie.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Panu H. Z. w Sosnowcu. Nam też smutno, bo przeczytaniu „Wiosny”. Nie pójdzie.

OFIARY.

Kontrolerzy i kasowi tramwaji elektrycznej w Zagłębiu, zamiast wienca na grób św. p. Kond. Godereckiego Stanisława, składają na Polski Biały Krzyż 21.50.

Samobójstwo za... trzy dziesiątki

W kości wygrał śmierć dla siebie i ukochanej.

On miał lat 19 i był synem portjera wielkiej kamienicy berlińskiej, o na miała lat 17 i była ubogą sierotą.

Kochali się. Ale o małżeństwie nie mogło być nawet mowy. Z czegoż by się utrzymywali?

To też rodzice chłopca rozsądnie zakazali mu widywania się z ukochaną. I tak to nie doprowadzi do niczego!

Młodzi nie mogli bez siebie żyć. Postanowili popełnić samobójstwo. Zamknęli się w kuchni, gdzie znajdował się automatyczny gazomierz.

Tego typu gazomierze znane są ogólnie na zachodzie Europy i w Ameryce. Gaz zaczyna funkcjonować dopiero po wrzuceniu odpowiedniej monety do automatu i wydziela się określona ilość gazu.

Zakochni mieli razem tylko 10 fenigów. Wrzucili je do automatu, odkręcili kurek, objęli się mocnym uściskiem i czekali na śmierć. Mocna woń gazu uderzyła ich. Ale po chwili sył ustał: automat przestał działać.

— Wrzucę jeszcze 10 fenigów — szepnęła dziewczyna.

— Nie mam, — odparł chłopiec. Wstał. Chwiał się już nieco na nogach.

— Zaraz wrócę, przyniosę pieniądze. Czekaj — powiedział.

Wyszedł. Na ulicy podszedł do pierwszych napotkanych przechodniów, prosząc o 20 fenigów. Pani, którą zagadnął, wcale mu nie odpowiedziała. Pan ofuknął go.

— Lepiej byś pracował, zamiast zbierać po nocy.

Chłopiec się nie zraził tą odmową. Właśnie mijał kawiarnię. Nie zastał nawiązując się nad tem, co czyni, wszedł do wnętrza. Przy bocznym stoliku jacyś młodzieńcy grali w kości. Na stole leżał stos monet.

— Dajcie mi 20 fenigów, — prosił chłopiec.

— Zagraj z nami — odpowiedzieli mu.

Chłopiec wyjął srebrny zegarek i postawił. Wygrał markę. Wyszedł z kawiarni. Za 70 fenigów kupił papirosów, 30 zachował.

Wszystko to razem trwało z 10 minut. Gdy wrócił do kuchni, zastał ukochaną bladą i wyczerpaną. Zapał papierosa, potem wrzucił znowu 10 fenigów do automatu gazowego i po chwili jeszcze 10, a gdy chłopiec wyciągnął dłoń, by wrzucić trzecią

Nauka i wychowanie

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekulowicza, Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycieczają listownie: buchalterji, rachunkowości ku piekarni, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Żadacie prospektów.

Kupno i sprzedaż

DO sprzedania dom z 3-ch morgowym ogrodem, oraz plac budowlany, frontowy z budynkiem, nadającym się na kino lub skład. Wiadomość: Zagórze, Kościelna 26. tel. 2-29. Dąbrowa.

TAPICER sprzedaje otomane, kozetkę. Sosnowiec, Kollataja 10, oficyna II piętro.

25 ZŁOTYCH metr. Parcele budowlane przy stacji tramwajowej w bardzo dogodnym punkcie w Będzinie dowolnej wielkości na dogodnych warunkach do sprzedania. Wiadomość: „Parcele”.

KUPIE półcezarówkę „Chewrot” 6 cyl. nowy model „Ford”, „Renault”. Wiadomość: „Expres Zagłębia”, Zawiercie pod „1.000”.

DWIE szafy biurowe z żaluzją oraz wspaniałe biurko machoniowe poleca Centrala - uniwersalny skład mebli B. Błotniewski, Sosnowiec, ul. 3 Maja 7.

WAPNO palone budowlane - wysokoprecenowe oraz miał wapienny po cenach konkurencyjnych do nabycia w Zakładach Wapiennych firmy „Eltes” Sp. Firmowa w Będzinie, ul. Sielecka 17, tel. 5-95, dostawa w każdej ilości, własnymi kołami.

dziesiątkę, opadła mu bezwładnie.

Po upływie dwu godzin żona portjera, powróciwszy do domu, zastała oboje bez przytomności.

Przewieziono ich do szpitala w stanie beznadziejnym.

KINO

„Czary”
w Czeladzi.

Od niedzieli 12 do środy 15 kwietnia 1931 r.
Przeróbka filmowa na tle noweli HENRYKA
SIENKIEWICZA p. t.:

„Janko Muzykant”

W rolach głównych: Marja Malicka, Witold Conti,
Kazimierz Krukowski, Adolf Dymsha.

Pierwszy
w Zagłębiu
Teatr Świetlny
i Dźwiękowy

„Nowości”
BĘDZIN.
Telefon 2-82.

Od soboty 11 kwietnia b. r. i dni następnych
Największe arcydzieło dźwiękowe osnute na tle wojny światowej
z r. 1914 w-g. genialnego dzieła E. M. REMARQUE

Na Zachodzie bez zmian

Główne role kreują najwybitniejsi artyści świata: LEWIS AYRES
i LOUIS WOLHEIM.

Ponadto

„KULT CIAŁA”

Początek seansów o godzinie 2-giej.

Kino-Teatr

„Miraż”
Dąbrowa Górnicza
3-go Maja 14.
telefon 3-01.

Od poniedziałku 13 b.m. i dni następne

Kobieta bez serca

Wspaniały film pełen poświęcenia miłości ojca do syna.

W rolach głównych:
wyrafinowana uwodzicielka DOROTA REVER,
oraz rycerski i szlachetny JACK HOLT.

URZĄD GMINY BOBROWNIKI powiatu będzińskiego
ogłasza KONKURS na stanowisko drogomistrza gminy

Od kandydatów wymagane są:

1) dowód obywatelstwa polskiego; 2) dowód, stwierdzający wiadomości techniczne z dziedziny budowy dróg; 3) przynajmniej trzech letnią samodzielną pracę w samorządzie przy budowie dróg; 4) świadectwo zdrowia; 5) nieprzekraczalny 40 rok życia; 6) własnoręcznie napisany życiorys.

Wynagrodzenie zależne od umowy. Posada do objęcia od 1 maja 1931 roku. Podanie wraz z wymaganymi wyżej danymi, należy składać do Urzędu Gminy Bobrowniki, poczta Bobrowniki k/Będzina do dnia 20 kwietnia 1931 r. Nieuwzględnione podania pozostaną bez odpowiedzi.

Wójt Gminy Bobrowniki: M. Rabsztyń.

Sekretarz Gminy: J. Nogaj.

Ceny niższe

3 fotografie pocztówkowe artystycznie wykonane zł. 5.—, 6 fotografii i portret zł. 10.— w zakładzie Michała Stelmachy, Sosnowiec - Pogoń, Orla 4, przystanek tramwajowy, ul. Żeromskie

KUPIE w dobrym stanie kontuar i szafki za szkłem. Wiadomość: „Expres” Dąbrowa.

Z POWODU wyjazdu sprzedam tanio kredens, stół, otomane, szafę, umywalkę, szafki, kozetkę. Sielecka 34. Jamrocka.

POSADY I PRACE

POTRZEBNA gospodyni w średnim wieku (lubiąca czystość) do zajęcia się domem, może być z dzieckiem. Adresy proszę składać: administracja „Expresu”, „Gospodyni”.

ZDOLNA ekspedjentka do sklepu masarskiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia, ul. Piłsudskiego 78.

ENERGICZNYCH przedstawicieli na Zagłębie Dąbrowskie poszukuje wytwórnia aparatów do leczenia i rulonowania bilonu, celem sprzedaży nowoopatentowanych aparatów. Zgłoszenia pisemne z podaniem referencji do firmy „Peros” Będzin, Małachowskiego 13.

KURSY SZOFERÓW MECHANIKÓW I WARSZTATY SAMOCHODOWE St. Konopki, Promyka 9. Zapisy na nowy kurs, codziennie. Nauka płatna ratami, gwarantowana. Praktyka jazdy wirażowa. Kursy posiadają Modele w przekroju różnych pojazdów Mechanicznych.

POTRZEBNA wykwalifikowana hafciarka maszynowa. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

ZDOLNY pomocnik fryzjerski obeznany w strzyżeniu pań poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia „Expres Zagłębia” w Dąbrowie.

CUKIERNIK karmelarz potrzebny do landryni. Zgłoszenia pisemnie „Expres” Dąbrowa pod „Cukiernik”.

LOKALE

POKÓJ na Targowej umeblowany, słoneczny z balkonem, wejście z klatki schodowej do wynajęcia. Wiadomość: w „Expresie”.

GARAŻE do wynajęcia. Sosnowiec, Telef. 11 - 10.

Kto zabił młodą pielęgniarkę?

Bandyci samochodowi, czy syn senatora?

Amerykańska policja zaprzęgnięta jest od dłuższego czasu jedną z tych kryminalnych zagadek, których rozwiązanie tonie w mrokach tajemniczości.

Pewnego dnia jakiś młody rowe

rzysta, jadąc szosą podmiejską, wpadł do rowu. Jakież było jego przerażenie, gdy, podnosząc się, zbaczył

w rowie zwłoki młodej i pięknej dziewczyny.

Nastychmiast wsiadł na rower i udał się do najbliższego miasta Ti vertonu, by zawiadomić policję o swym okropnym odkryciu.

Na miejsce wypadku pośpieszyli detektywi, oraz lekarz policyjny. Stwierdzono z łatwością, że dziewczyna została

zabita dwoma strzałami rewolwerowymi

zbliska, a potem wrzucono ją do rowu. Lekarz nie skończył jeszcze badania zwłok, gdy już detektywi zameldowali nowe odkrycie.

O 200 metrów stamtąd znaleziono samochód, napół spalony. Najwidoczniej wóz podpalono, a wiatr ugasił płomienie, tak że nie spłonął całkowicie.

Numer auta ocalał, tak że ustalono, iż należy ono do Edwarda Hathaway.

Edward Hathaway był synem znanego w tamtej okolicy senatora stanu Massachettes Lewisa Hathaway.

Jeszcze zanim go odszukano, ustalono osobę zamordowanej.

Była to 24-letnia Verna Russel z zawodu pielęgniarka, którą widywano często w towarzystwie 28-letniego Edwarda Hathaway.

Zdawało się więc nie ulegać wątpliwości, że tath Hathaway zabił dziewczynę podczas wycieczki samochodowej, zwłaszcza, że nigdzie nie można go było znaleźć.

Do policji zgłosił się przyjaciel młodego Hathaway, przemysłowiec Gallwin, i opowiedział następującą historję:

Dzień przedtem, zanim znaleziono zwłoki pielęgniarki w rowie, do Willi Gallwina w Thiverton zgłosił się blady i wyczerpany Hathaway. Drżącym głosem opowiedział, że spotkało go nieszczęście.

Jechał on wycieczką samochodem z Verną Russel i został napadnięty przez bandytów. Usypali oni na środku drogi stos kamieni i gdy samochód natknął się na te kamienie i zatrzymał, pod grozą rewolwerów zażądali pieniędzy. Nastąpiła wymiana strzałów, podczas których dziewczyna została zabita.

Hathaway w obawie, że nie uwierzą jego opowiadaniu i wezmą go za zbrodniarza, uciekł.

Zgubione dokumenty.

ANNA Czarnecka zgubiła legitymację zasikową, wydaną przez P. U. P. P. Zawiercie.

SZYMON Grynwald zgubił książeczkę wkladową na sumę 170 zł., wydaną przez Bank Dyskontowy w Chmielniku, pow. Busko, ziemia Kielecka.

ZGUBIONO poborową kartę odroczenia wydaną przez komisję poborową w Będzinie w 1919 roku na imię Franciszka Sieprawskiego.

JAROSZ Jakób zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

RÓŻNE

UNIEWAŻNIA się zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Miechów na nazwisko Belczyńskiego Jana.

BIURO mierniczego przysięgłego w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego 64 dokonuje wszelkie pomiary na dogodnych warunkach. Biuro czynne od godz. 10.

OBEŁGI, które rzuciłem na kumę Wołowczową, będąc w stanie nietrzeźwym odwołuję P. Ujce, Grodziec.

2 SAMOCHODY ciężarowe nowe do wynajęcia. Wiadomość: telef. 10.25.

Przewrót w sztuce fotograficznej

6 zdjęć pocztówkowych artystycznie wykonanych
każde w innej pozie zł. 10 — zakład fot. „Studio”, Sosnowiec, 3-go Maja 23, vis a vis kościółka kolejowego.
ANNA Konieczna zamieszkała w Grodzie przy ul. Gródkowskiej skazana została przez Sąd Grodzki w Czeladzi za słowne ubliżenie Helenie Szlek na grzywnę zł. 30 lub 5 dni aresztu, oraz 3 zł. opłat sądowych i 5 zł. 40 gr. kosztów postępowania.

CHRZEŚCJAŃSKI

ZAKŁAD zegarmistrzowski ul. Czysła Nr. 7. wykonuje wszelkiego rodzaju reperacje zegarów wieżowych, ściennych, kieszonkowych, antyków, chronometrow, zegarów kontrolnych samochodowych itp. z gwarancją 3-letnią, wykonanie solidne a najlepiej się przekonacie.

Gruźlica płuc jest nieuleczalną i co- rocznie, nierobiąc różnicy dla płci, wie- ku i stanu, kosi miliony ludzi. — Przy- zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. Lekarze:

„BALSAM THIOCOLAN - AGE” który ułatwiając wydzielanie się płwo- ciny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Magazyn Mebli Mistrza Taplicerskiego

W. Wojdana,

Kielce, ul. Sienkiewicza 44.

Posiada na składzie duży wybór mebli miękkich i stylowych, oraz sypialnie, gabinety stolowe itp.

W wielkim wyborze otomany.

Ceny konkurencyjne! Dogodne warunki spłaty